

UMC Utrecht

Een wereld van betekenis

Workshop Symposium Werkveldraad Psychiatrie VGVZ
12 november 2015

Marian Wisse, M.A.

Dienst Levensoriëntatie & Geestelijke Verzorging UMC Utrecht

Wat kun je verwachten in deze workshop?

1. Een presentatie:
Aansprekende beelden en woorden om te verduidelijken
waar het in Geestelijke Verzorging om gaat.
2. Verbeeldingskracht: Werken met de landkaart
Waar zit jouw Dienst en wat heeft jouw Dienst nodig?
3. Welke 'challenge' zie jij voor jouw team?

Van zuilen naar inhoud

De schijnwerper verzet in 2010

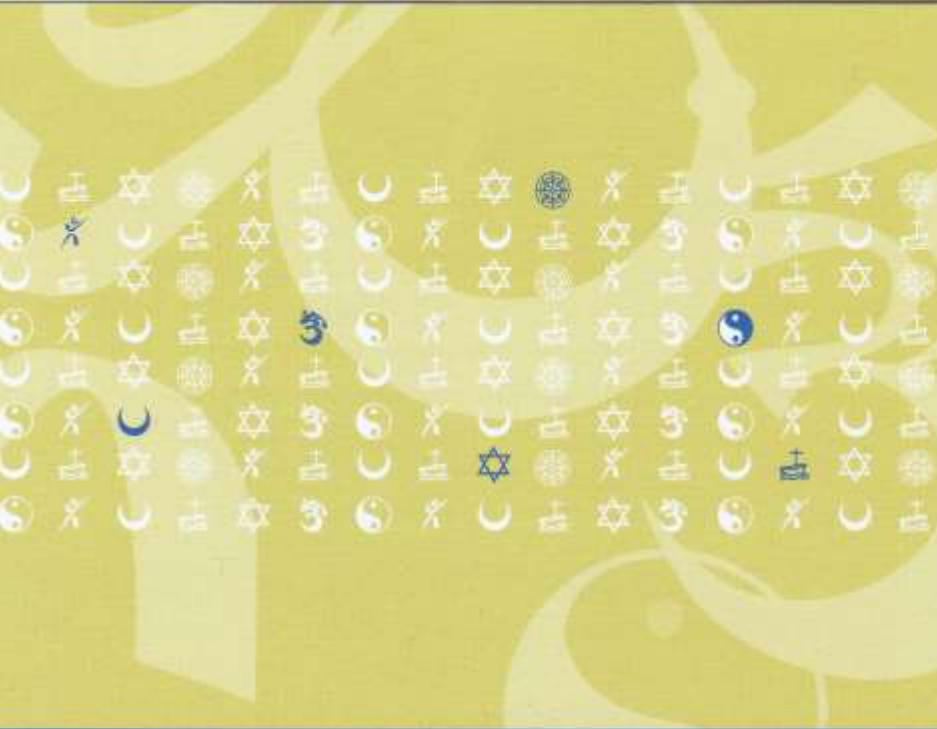
van representatie van denominaties naar inhoudelijke expertise.

2-sporen:

breed georiënteerde begeleiding bij zingevingsvragen en traditie-gerichte begeleiding.

Het accent ligt op het eerste spoor.

Dieren Samen Vertellen Lichaam Teleurstelling
 Geloof **Levenskunst** *Zorg Seksualiteit Twijfel Nu Leven Knippen*
Openheid Traditie Muziek **Dromen** *God Intuïe Egendromen* **Afscheid** *Rivier Ontvoeren*
lagen Verantwoordelijkheid Toekomst Machteloos Kinderen **Authentiek**
Rode draad Schuld spanning Rivier Pijn Eenzaam Dood
Ik Oorsprong Sterren Waarde Verlangen Loslaten Bezield De ander Zin Oorsprong
Waardevol Dieren Samen Vertellen Eenzaam Afscheid Ziel Geest Vol Leeg Mondig
Hoop *Verlangen Ontroerd Woed Strijdlust Aanvaarden Verlies Diepte*
we Verlangen **Eenzaam** *Compassie Beschouwen Toekomst Waardevol Schaamte Knacht*
innerlijk **Vriend** *Heimwee Schoonheid Sprakeloos Ontroerd*
pos Hoop Klagen Seizoenen Beelden Toekomst Beschouwen
Verlangen Raad Verlangen Christus Menselijk Rust Thuis
m Geest Mens Creatief **Kwetsbaar** *Verlies Diepte Strijd Kwetsbaar*
leide Moed Strijdlust **Zoektocht** *Dieren Samen Vertellen Lichaam Teleurstelling Ziel*
Inspiratie Keuze's maken *Verlies Eenzaam Geloof*

Geestelijke Verzorging

Levensoriëntatie & Geestelijke Verzorging

Op het goede spoor ?

Onderzoek door studenten Humanistiek in 2013

- **De Dienst is divers**

'er wordt duidelijk moeite gedaan om ook buiten de westerse religies om te zorgen dat er zorg voor mensen aanwezig is. Dat is denk ik de grootste verandering.'

- **De Dienst is eigentijds**

'het heeft zich ontwikkeld in het hier en nu. En is in die zin [...] gegroeid naar wat er maatschappelijk ook daadwerkelijk nodig is.'

- **De Dienst is professioneel**

'De Dienst is professioneler geworden, in die zin dat ze zich naar buiten toe presenteren, er een beleid en een gezicht gekomen is.'

De nieuwe naam wordt gekend maar niet gebruikt.

Trends in de samenleving

1. Van ziektezorg naar gezondheidszorg

Een nieuwe definitie van gezondheid:

“Gezondheid is het vermogen van mensen zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Gezondheid betekent zich kunnen aanpassen aan verstoringen, veerkracht hebben, een balans weten te handhaven of hervinden zowel lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk.”

Dr. Machteld Huber

Trends in de samenleving

2. Aandacht voor de patiënt als mens
3. Vragen bij het reparatiemodel
4. Vrijheid en keuzestress
5. Behoeftte aan inkeer en stilte
6. Belevingscultuur en behoefte aan inspiratie
7. Verduurzaming van de zorgsector
8. Een nieuw 'wij' en participatory healthcare

Een wereld van betekenis

2014

Hoe haken we aan bij deze trends en hoe integreren we wat we doen nog meer in het geheel van de zorg?

▪Een beeld beklijft:

2legs-model

▪Waar taal voor is, dat bestaat:

onderscheid tussen doe-modus en zijns-modus
- tussen medisch-technische en existentiële taal -

Twée benen om op te staan

*Als zorgverlener gebruik je 2 benen om op te staan.
Letterlijk en figuurlijk.*

Medisch-technisch

Symptomen

Problemen

Oplossingen

Behandelaar

Feiten

Existentieel

Signalen

Dilemma's

Keuzes en betekenissen

Gesprekspartner

Verhalen & levensvisies

Doe-modus en zijns-modus

Kun je schakelen als zorgverlener tussen verschillende 'versnellingen'?

Medisch technisch

Kennis

Verklaren

Aandacht voor vraagstuk

Grote vragen laten rusten

Focus op herstel

Pathologie

Evidence-based

Existentieel

Wijsheid, levenskunst

Begrijpen, betekenis geven

Aandacht voor persoon

Hele leefwereld van patiënt

Focus op veerkracht

Kwetsbaarheid

Experience-based

UMC Utrecht

7 sleutels tot het existentiële domein: 7 sleutels om te schakelen

Sleutel 1. Het levensperspectief

Sleutel 2. De achterkant van de angst: wat is waardevol voor je?

Sleutel 3. Het laten vertellen van (stukjes) eigen verhaal

7 sleutels tot het existentiële domein

Sleutel 4. Aandacht

Sleutel 5. Verbeelding

Sleutel 6. Rust en stilte

Sleutel 7. Het ritueel

Wat zijn de kerntaken van onze Dienst?

Noem de kerntaken van jouw team.

Omschrijf ze met één woord.

Kies maximaal 3 kerntaken uit.

Geef elk van deze taken
een plek op de landkaart.

Waar bevindt zich onze Dienst?

Wrijving: waar treedt dat op?

Waar zitten de taken
van jouw team
op een plek
die wrijving geeft?

Comfort: waar zit onze Dienst goed?

Op welke plek gaat het goed met de taken van jullie team?

Wat heeft onze Dienst nodig?

Ga naar de plekken die wrijving hebben. Wat heb je daar nodig?

Druk dat uit in een beeld.

B.v. De zorg voor patiënten/cliënten bevindt zich in de steppe. We hebben water nodig en een rijdier, een

kameel, om erdoor te komen.

Wat hebben jullie nodig op je wrijvingsplek?

Een kompas, een verrekijker, een luchtballon

Wat gaan we doen? Een drieslag

1. Kies een van de beelden uit.

Wissel met je buurvrouw/man uit welk beeld je bedacht/gevonden hebt.

*2. Stel elkaar de vraag: wat kan dit beeld concreet betekenen?

B.v. De kameel betekent: uithoudingsvermogen & doorzettingsvermogen bij het vinden van nieuwe wegen en water: goede zorg voor onszelf.

*3. Stel elkaar de vraag: Wat ga je doen? Wanneer? Wie vraag je om hulp?

Maak een zo concreet mogelijke afspraak met jezelf.

Challenge

Wie wil(len) er plenair zijn/haar beeld en voornemen delen?

Meer interesse?

Een wereld van betekenis,

Over existentiële, levensbeschouwelijke en ethische thematiek in het UMCU
Visie en beleidsplan 2015-2020

verkrijgbaar bij J.Teunissen@umcutrecht.nl

à 10 Euro per stuk

**Hartelijk dank voor jullie deelname
en veel succes!**

Marian Wisse
m.wisse@umcutrecht.nl

